

PERCEPCE RIZIK V ČESKÉ SPOLEČNOSTI

Závěrečná zpráva z výzkumu
Strategie AV21 Odolná společnost

Zpracovala: Naděžda Čadová

10. 2. 2022

Email: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Telefon: 210 310 588

Praha

Obsah

1. Zadání	3
2. Metodologie.....	4
3. Shrnutí hlavních zjištění	5
4. Míra obav z vybraných jevů	7
5. Odhad pravděpodobnosti negativních jevů.....	9
6. Odhady četnosti vybraných událostí	11
7. Sklony k úzkostem	13
8. Vnímání rizika v české společnosti	15
9. Závěr	17

Seznam příloh

- 1) Technická zpráva z výzkumu
- 2) Dotazník

1. Zadání

Předkládaná závěrečná zpráva je výstupem výzkumu „Percepce rizika v české společnosti“, který realizovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR v rámci své aktivity výzkumného programu Odolná společnost Strategie AV21. Koncepce výzkumu a jednotlivé otázky byly připraveny ve spolupráci s filozofem Petrem Šourkem.

2. Metodologie

Zpráva zpracovává výsledky reprezentativního výzkumu, jehož cílovou skupinou byla populace obyvatel ČR starších 15 let. Sběr dat proběhl v termínu od 13. listopadu do 27. prosince 2021 metodou osobního dotazování tazatele s respondentem – kombinace CAPI a PAPI – na základě standardizovaného dotazníku. Celkem bylo dotázáno 874 respondentů vybraných kvótní metodou podle kraje, velikosti místa bydliště, pohlaví, věku a vzdělání. Další parametry výzkumu jsou uvedeny v technické zprávě, která je přílohou této závěrečné zprávy.

3. Shrnutí hlavních zjištění

- Co se týče obav z toho, že se stane obětí majetkové trestné činnosti, tak 21 % respondentů vybralo některý bod na straně škály, která je blíže pólu znamenajícímu velké obavy.
- V případě obav z toho, že se stane obětí násilné trestné činnosti, se blíže k bodu znamenajícímu velké obavy přiklonilo 15 % respondentů, srovnatelný podíl dotázaných (16 %) se pak na stranu škály znamenajícímu velké obavy zařadil v případě obav z toho, že jeho život či majetek bude postižen živelnou katastrofou, a téměř čtvrtina (23 %) u obav z toho, že se stane účastníkem dopravní nehody, která pro něj skončí trvalými zdravotními následky či dokonce smrtí.
- Relativně největší obavy panovaly z toho, že člověk bude hospitalizován, ať už s onemocněním COVID-19, nebo s jinou nemocí, kde se blíže k pólu škály znamenajícímu obavy zařadila téměř třetina oslovených.
- Obavy z hospitalizace rostou s věkem a se zhoršujícím se zdravotním stavem a naopak klesají s rostoucím stupněm dosaženého vzdělání respondenta.
- Hodnocení toho, nakolik lidé považují za pravděpodobné, že se jim stane v příštích 5 letech určitá událost, je podobné jako v případě obav z těchto událostí, když lidé to, z čeho mají největší obavy, současně považují za nejvíce pravděpodobné.
- Jako nejpravděpodobnější z posuzovaných událostí se tak lidem jevila hospitalizace, a to jak s onemocněním COVID-19, tak s jiným onemocněním. Jako méně pravděpodobné pak posoudili, že se stanou účastníkem dopravní nehody, která pro něj skončí trvalými zdravotními následky či smrtí, nebo že budou obětí majetkové trestné činnosti. Jako nejméně pravděpodobné se pak jeví, že jejich život či majetek bude postižen živelnou katastrofou nebo že se stanou obětí násilné trestné činnosti.
- Mínění o pravděpodobnosti jednotlivých jevů roste se zhoršujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti.
- Odpověď na otázku ohledně odhadovaného počtu lidí z tisíce obyvatel České republiky, kterým se v roce 2020 přihodily určité negativní události, byla pro respondenty dosti obtížná, o čemž svědčí například poměrně vysoký podíl nerozhodných odpovědí „nevím“.
- Obecně můžeme konstatovat, že odhady respondentů byly v drtivé většině značně nadhodnocené.
- Nejmenší podíl z tisíce občanů České republiky se podle odhadu respondentů stalo obětí násilného trestného činu.
- Odhady týkající se toho, kolik obyvatel naší země z tisíce se za rok 2020 stalo obětí majetkového trestného činu, bylo hospitalizováno s onemocněním COVID-19 a bylo hospitalizováno s jinou chorobou, byly navzájem velmi podobné.
- Podrobnější analýza neodhalila statisticky signifikantní rozdíl v odhadovaných hodnotách z hlediska pohlaví, věku ani vzdělání.
- Ve výzkumu byl rovněž sledován sklon respondentům k úzkostem a nadměrným obavám. Obecně můžeme konstatovat, že většinu sledovaných pocitů zažívá většina českých občanů spíše ojediněle, nebo dokonce vůbec.
- Co se týče podílu těch, kteří se zařadili blíže ke kraji škály znamenajícímu, že takové pocity zažívají neustále, tak ten se pohyboval od přibližně jedné desetiny u pocitu neklidu, který člověku znemožňuje klidně sedět (10 %) a strachu, jako by se mělo stát něco hrozného (11 %) přes přibližně jednu sedminu v případě potíží uvolnit se (13 %) a pocit, že se člověk nedokáže přestat obávat nebo dostat obavy pod kontrolu (14 %) až po necelou pětinu u pocitu nadměrných obav kvůli různým věcem (17 %), pocitu podrážděnosti a toho, že se člověk snadno rozzlobí (17 %), a nervozity a pocitu, že je člověk na hraně (19 %).
- Většinu sledovaných obav a úzkostí zažívají častěji ženy, s výjimkou pocitu, že je člověk podrážděný a snadno se rozzlobí a toho, že člověk cítí velký neklid a nedokáže v klidu sedět, kde rozdíl mezi muži a ženami nebyl statisticky významný.

- S rostoucím stupněm dosaženého vzdělání míra úzkosti a obav mírně klesá a s přibývajícím věkem naopak roste.
- Co se týče obecných postojů české veřejnosti k riziku, tak největší míru souhlasu jsme zaznamenali v případě výroku, že „každá činnost má svá rizika a nikdy jim nemůžeme zcela zabránit“ (86 %) a že „každý člověk by se měl snažit ve svém životě riziko minimalizovat“ (84 %).
- Nadpoloviční podíl souhlasících jsme pak rovněž zaznamenali v případě výroku, že „kdo v životě hodně riskuje, je nezodpovědný“, se kterým svůj souhlas vyslovilo 57 % dotázaných.
- V případě dalších výroků, které popisovaly riziko jako něco pozitivního, co do života člověka přináší určité benefity, mírně převažoval nesouhlas nad souhlasem.
- Výzkum potvrdil rozdíly v postojích k riziku z hlediska věku, když s klesajícím věkem roste podíl těch, kteří jsou v riziku ochotni spatřovat určité výhody a obecně je pro ně riziko přijatelnější. Naopak nebyly zjištěny rozdíly podle pohlaví či vzdělání.

4. Míra obav z vybraných jevů

V rámci výzkumu jsme nejdříve zjišťovali, do jaké míry se čeští občané obávají určitých jevů. K posouzení míry obav byla respondentům předložena jedenáctibodová škála, kde bod 0 znamenal, že se respondent daného jevu vůbec neobává, a bod 10 znamenal, že se ho velmi obává. Výsledky zachycuje tabulka 1.

Tabulka 1: Míra obav veřejnosti z vybraných jevů (odpovědi respondentů v %, průměr)¹

	vůbec se neobává					velmi se obává					Průměr	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Stane se obětí násilného trestného činu	17	14	14	13	10	14	5	4	4	1	1	3,07
Jeho majetek, zdraví či život bude postižen živelnou katastrofou	13	14	18	14	10	13	6	4	3	1	2	3,19
Stane se obětí majetkového trestného činu	15	10	15	12	12	13	5	6	6	2	2	3,52
Stane se účastníkem dopravní nehody, která pro něj skončí trvalými zdravotními následky či smrtí	11	7	14	15	10	17	9	6	4	2	2	3,78
Bude hospitalizován s onemocněním COVID-19	10	10	11	10	9	14	6	8	6	5	7	4,42
Bude hospitalizován s jiným onemocněním	8	7	13	10	11	16	6	8	8	3	6	4,53

Poznámka: Položky jsou seřazeny vzestupně podle průměru. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. 11. – 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak je patrné z výsledků zachycených v tabulce 1, postoje české veřejnosti rozhodně nejsou jednoznačné a respondenti se zařazovali do všech bodů na předložené škále. Co se týče obav z toho, že se stane obětí majetkové trestné činnosti, tak zde se téměř dvě třetiny (64 %) dotázaných zařadilo blíže k bodu 0, který znamená, že se daného jevu „vůbec neobává“, přičemž 15 % se zařadilo přímo do krajního bodu 0. Bodu 5, který představuje střed dané škály, zvolilo celkem 13 % respondentů a 21 % vybralo některý z bodů 6 až 10, tedy tu stranu škály, která je blíže pólu znamenajícímu velké obavy, přičemž přímo krajní bod 10 („velmi se obává“) zvolily 2 % oslovených. Zbylá 2 % neuměla míru svých obav posoudit a vybrala variantu „nevím“.

Co se týče obav z násilného trestného činu, tak zde se více než dvě třetiny respondentů (68 %) přiklonily blíže k bodu, že se toho vůbec neobávají (body 0 až 4) a 17 % zvolil dokonce krajní bod 0. Do středu škály se pak zařadilo 14 % oslovených a blíže k bodu znamenajícímu velké obavy se přiklonilo 15 % respondentů. Zbylá 3 % dotázaných pak zvolila možnost „nevím“.

Srovnatelné výsledky pak vykazuje i otázka na míru obav z toho, že respondentův majetek, zdraví nebo bude postižen živelnou katastrofou (např. požár, povodeň). I zde více než dvě třetiny (69 %) dotázaných vybraly některý z bodů blíže k pólu představujícímu žádné obavy, když přímo tento krajní bod zvolilo 13 % z nich. Do středu škály se pak zařadilo 13 % respondentů, blíže k pólu představujícímu velké obavy 16 % dotázaných a 2 % zvolila možnost „nevím“.

¹ Znění otázky: „Do jaké míry, pokud vůbec, se v současnosti obáváte následujících věcí: a) že se stanete obětí majetkového trestného činu (např. krádež, podvod), b) že se stanete obětí násilného trestného činu (např. ublížení na zdraví, pokus o vraždu), c) že bude Váš majetek, zdraví nebo život postižen živelnou katastrofou (např. povodeň, požár), d) že se stanete účastníkem dopravní nehody, která pro Vás skončí trvalými zdravotními následky nebo smrtí, e) že budete hospitalizován s onemocněním COVID-19, f) že budete hospitalizován s jiným onemocněním.“ Odpovědi na škále od 0 „vůbec se neobávám“ do 10 „velmi se obávám“.

O něco častější se pak ukázaly obavy z toho, že se člověk stane účastníkem dopravní nehody, která pro něj skončí trvalými zdravotními následky či dokonce smrtí. Blíže k pólu znamenajícímu vůbec žádné obavy se v tomto případě přiklonily jen necelé tři pětiny oslovených (57 %), přímo krajní bod vybralo 11 % respondentů. Do středu nabízené škály se zařadilo 17 % respondentů a téměř čtvrtina (23 %) pak zvolila některý z bodů blíže k pólu znamenajícímu velké obavy. 3 % dotázaných neuměla míru svých obav posoudit a vybrala možnost „nevím“.

Ještě častěji než toho, že se člověk stane účastníkem dopravní nehody, která pro něj bude mít závažné či tragické následky, se čeští občané na přelomu listopadu a prosince 2021 obávali toho, že by mohli být hospitalizováni s onemocněním COVID-19. V tomto případě se blíže pólu znamenajícímu žádné obavy přiklonila polovina veřejnosti (50 %), ke krajnímu bodu 0 pak ale jen desetina oslovených (10 %). Necelá třetina respondentů (32 %) se zařadila do některého z bodů znamenajícího velké obavy, 14 % dotázaných zvolilo střed škály a 4 % nevěděla.

Podobnou míru obav jsme zaznamenali i v případě hospitalizace s jiným onemocněním, než je COVID-19, kde se blíže ke straně škály představující žádné či malé obavy zařadila necelá polovina oslovených (49 %) a krajní bod 0 jich zvolilo pouze 8 %. Střed škály pak vybralo 16 % dotázaných a téměř třetina (31 %) se pak zařadila k některému z bodů blíže k pólu škály představujícímu velké obavy. Zbývá 4 % dotázaných zvolila možnost „nevím“.

V míře obav z jednotlivých jevů se pak samozřejmě lišili respondenti na základně různých sociodemografických charakteristik (viz tabulku 2).

Tabulka 2: Míra obav veřejnosti z vybraných jevů - podle pohlaví, věku, vzdělání (průměry)

	pohlaví		věk				vzdělání		
	muži	ženy	15-29	30-44	45-59	60+	ZŠ+SŠ bez M	SŠ s M	VŠ
Stane se obětí majetkového trestného činu	3,34	3,69	3,19	3,56	3,36	3,72	3,63	3,58	3,06
Stane se obětí násilného trestného činu	2,88	3,25	2,94	2,99	2,88	3,21	3,28	2,93	2,73
Jeho majetek, zdraví či život bude postižen živelnou katastrofou	2,93	3,44	2,97	3,35	2,89	3,40	3,22	3,21	2,98
Stane se účastníkem dopravní nehody, která pro něj skončí trvalými zdravotními následky či smrtí	3,71	3,86	3,44	3,98	3,65	3,85	3,81	3,98	3,32
Bude hospitalizován s onemocněním COVID-19	4,30	4,53	3,61	3,99	4,33	5,29	4,70	4,29	3,91
Bude hospitalizován s jiným onemocněním	4,29	4,76	3,36	4,12	4,51	5,54	4,86	4,52	3,73

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. 11. – 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Obavy ze živelné katastrofy se o něco častěji objevovaly u žen, obavy z hospitalizace pak rostou s věkem a se zhoršujícím se zdravotním stavem a naopak klesají s rostoucím stupněm dosaženého vzdělání respondenta. Všechny sledované obavy pak rostou se zhoršujícím se hodnocením životní úrovně respondenta.

5. Odhad pravděpodobnosti negativních jevů

Další otázka se týkala toho, za jak pravděpodobné respondenti pokládají, že se jim v příštích 5 letech přihodí určité negativní skutečnosti. Seznam byl v tomto případě shodný jako u předchozí otázky, ve které dotázaní vyjadřovali míru svých obav z těchto skutečností. Také v tomto případě měli respondenti k vyjádření míry pravděpodobnosti k dispozici jedenáctibodovou škálu začínající v bodě 0, který byl popsán jako „vůbec to není pravděpodobné“ až k bodu 10 popsanému jako „je to velmi pravděpodobné“. Výsledky jsou zachyceny v tabulce 3.

Tabulka 3: Pravděpodobnost, že se v příštích 5 letech... (odpovědi respondentů v %, průměry)²

	vůbec to není pravděpodobné					5	je to velmi pravděpodobné					Průměr
	0	1	2	3	4		6	7	8	9	10	
Stane se obětí násilného trestného činu	13	14	13	15	10	12	4	3	2	0	0	2,94
Jeho majetek, zdraví či život bude postižen živelnou katastrofou	10	11	16	15	11	14	5	3	2	0	1	3,17
Stane se obětí majetkového trestného činu	11	11	13	14	10	15	4	5	2	1	1	3,30
Stane se účastníkem dopravní nehody, která pro něj skončí trvalými zdravotními následky či smrtí	9	8	16	14	11	16	5	4	2	1	0	3,42
Bude hospitalizován s onemocněním COVID-19	8	8	11	12	10	17	6	5	4	1	2	3,78
Bude hospitalizován s jiným onemocněním	6	6	14	10	10	16	8	5	5	2	2	4,11

Poznámka: Položky jsou seřazeny vzestupně podle průměru. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. 11. – 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

To, že se v příštích 5 letech stane obětí majetkového trestného činu, označilo za „zcela nepravděpodobné“ 11 % dotázaných (bod 0), blíže k pólu znamenajícímu, že to není pravděpodobné, se pak celkově přiklonilo 59 % dotázaných, dalších 15 % se zařadilo do středu škály a 13 % pak blíže k pólu škály, který znamená, že „je to velmi pravděpodobné“ (body 6 až 10 na škále). Zbýlých 13 % respondentů zvolilo odpověď „nevím“. V případě toho, nakolik je pravděpodobné, že by se v příštích 5 letech stal obětí násilného trestného činu se ke krajnímu bodu reprezentujícímu odpověď „vůbec to není pravděpodobné“ zařadilo 13 % dotázaných a celkové některý z bodů na této straně škály (body 0 až 4) zvolily skoro dvě třetiny oslovených (65 %). Střed škály (bod 5) si vybralo 12 % respondentů a blíže k pólu škály představujícímu, tvrzení, že „je to velmi pravděpodobné“ se přiřadila necelá desetina (9 %) dotázaných, 14 % oslovených pak uvedlo, že „nevím“.

Pravděpodobnost toho, že majetek, zdraví či život dotazovaného bude postižen živelnou katastrofou, za zcela nepravděpodobné označuje desetina (10 %) veřejnosti, blíže ke straně škály znamenající, že to není pravděpodobné, se přiřadily skoro dvě třetiny dotázaných (63 %), 14 % zvolilo střed a více než desetina odpovědí (11 %) je blíže straně škály znamenající, že „je to velmi pravděpodobné“ (body 6 až 10). Zbýlých 12 % respondentů pravděpodobnost takové situace nedokázalo odhadnout a zvolilo variantu „nevím“. Co se týče účasti na dopravní nehodě, která by pro dotyčného skončila trvalými zdravotními následky či dokonce smrtí, to není vůbec pravděpodobné podle 9 % občanů a celkově se

² Znění otázky: „A jak pravděpodobné je podle Vás, že se v příštích 5 letech: a) stanete obětí majetkového trestného činu (např. krádež, podvod), b) stanete obětí násilného trestného činu (např. ublížení na zdraví, pokus o vraždu), c) bude Váš majetek, zdraví nebo život postižen živelnou katastrofou (např. povodeň, požár), d) stanete účastníkem dopravní nehody, která pro Vás skončí trvalými zdravotními následky nebo smrtí, e) budete hospitalizován s onemocněním COVID-19, f) budete hospitalizován s jiným onemocněním.“ Odpovědi na škále od 0 „vůbec to není pravděpodobné“ do 10 „je to velmi pravděpodobné“.

na tuto stranu škály přiřadily necelé tři pětiny oslovených (58 %). Do středu škály se v případě této události zařadilo 16 % dotázaných a body 6 až 10, které mají blíže k tomu, že „je to velmi pravděpodobné“ se zařadilo 12 % oslovených. Pravděpodobnost takové události neumělo posoudit 14 % dotázaných, kteří vybrali možnost „nevím“

Větší pravděpodobnost než předchozím událostem pak čeští občané přisoudili případné hospitalizaci. V případě hospitalizace s onemocněním COVID-19, ji za vůbec nepravděpodobnou (bod 0 na škále) označilo 8 % oslovených a celkově se blíže straně škály znamenající „vůbec to není pravděpodobné“ přiklonila necelé polovina (49 %) dotázaných, střed škály zvolila necelá pětina (17 %) a na stranu škály znamenající, že „je to velmi pravděpodobné“ (body 6 až 10) se přiřadila další necelá pětina (18 %) občanů. 16 % dotázaných pak uvedlo, že „neví“. Hospitalizaci s jiným onemocněním, než je COVID-19, za vůbec nepravděpodobnou označilo pouze 6 % oslovených a celkově se na tuto stranu škály (body 0 až 4) zařadilo 46 % dotázaných. Blíže k pólu škály, který znamená, že je to velmi pravděpodobné (body 6 až 10), se zařadila více než pětina oslovených (22 %) a dalších 16 % zvolilo střed škály (bod 5). Stejně jako v případě hospitalizace s onemocněním COVID-19 i zde 16 % dotázaných uvedlo, že neví, nakolik je to pravděpodobné.

Rozdíly v názorech respondentů z hlediska pohlaví, věku a vzdělání zachycuje tabulka 4.

Tabulka 4: Pravděpodobnost, že se v příštích 5 letech... (průměry podle pohlaví, věku, vzdělání)

	pohlaví		věk				vzdělání		
	muži	ženy	15-29	30-44	45-59	60+	ZŠ+SŠ bez M	SŠ s M	VŠ
Stane se obětí majetkového trestného činu	3,27	3,33	3,21	3,38	3,10	3,36	3,30	3,41	3,09
Stane se obětí násilného trestného činu	2,82	3,06	2,84	3,01	2,71	2,99	3,05	2,91	2,72
Jeho majetek, zdraví či život bude poškozen živelnou katastrofou	3,00	3,33	3,03	3,18	3,03	3,34	3,09	3,33	3,00
Stane se účastníkem dopravní nehody, která pro něj skončí trvalými zdravotními následky či smrtí	3,30	3,52	3,37	3,48	3,42	3,26	3,34	3,61	3,23
Bude hospitalizován s onemocněním COVID-19	3,58	3,97	3,18	3,55	3,74	4,35	3,93	3,73	3,49
Bude hospitalizován s jiným onemocněním	3,86	4,33	3,19	3,66	4,07	5,03	4,22	4,22	3,55

Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Naše společnost 13. 11. – 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Názory mužů a žen na pravděpodobnost jednotlivých událostí se statisticky významně neliší, s rostoucím věkem ale stoupá mínění o pravděpodobnosti hospitalizace, ať už s onemocněním COVID-19, nebo s jinou chorobou, což platí rovněž pro zhoršující se vlastní zdravotní stav. Vzdělání respondenta na hodnocení pravděpodobnosti jednotlivých událostí nemá vliv. Mínění o pravděpodobnosti jednotlivých jevů pak rovněž roste se zhoršujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti. Existuje přitom velmi silná vazba mezi oběma otázkami, a tedy lidé, kteří se jednotlivých jevů obávají, současně pokládají za výrazně pravděpodobnější, že by se jim daná událost mohla v horizontu 5 let přihodit.

6. Odhady četnosti vybraných událostí

V další části výzkumu byl respondentům ještě jednou předložen seznam stejných šesti událostí a byli požádáni, aby se u každé z nich pokusili odhadnout, kolika lidem z tisíce obyvatel České republiky se daná událost za rok 2020 přihodila. Respondenti se v případě této otázky nezařazovali do škály s předem definovanými odpověďmi, ale měli sami uvést číselný údaj, případně měli možnost zvolit odpověď „méně než 1 z 1000“ nebo zvolit možnost „nevím“. Výsledné odpovědi jsme následně rozdělili do několika kategorií a zachytili do následující tabulky 5.

Tabulka 5: Kolik lidí z tisíce obyvatel ČR se za rok 2020... (odpovědi respondentů v %, průměry)³

	méně než 1 z 1000	méně než 10	méně než 20	méně než 50	méně než 100	méně než 300	300 a více	nevím	průměr
Stalo obětí násilného trestného činu	6	19	9	12	9	16	9	20	105
Stalo účastníkem dopravní nehody, která pro ně skončila trvalými zdravotními následky či smrtí	4	19	10	13	8	13	11	22	121
Byl jejich majetek, zdraví či život postižen živelnou katastrofou	5	18	11	10	8	13	14	21	142
Bylo hospitalizováno s onemocněním COVID-19	3	13	11	13	9	15	14	22	157
Stalo obětí majetkového trestného činu	4	11	10	12	10	15	17	21	158
Bylo hospitalizováno s jiným onemocněním	2	10	8	14	12	15	15	24	161

Poznámka: Položky jsou seřazeny vzestupně podle průměru.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. 11. – 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Odpověď na otázku ohledně odhadovaného počtu byla pro respondenty dosti obtížná, o čemž svědčí jednak poměrně vysoký podíl nerozhodných odpovědí „nevím“, který se pohyboval od jedné pětiny (20 %) po téměř jednu čtvrtinu (24 %), tak také značný podíl odhadů nacházejících se zcela mimo realitu. Obecně můžeme konstatovat, že odhady respondentů byly v drtivé většině značně nadhodnocené.⁴

Nejmenší počet lidí z tisíce obyvatel České republiky se podle odhadu respondentů stalo obětí násilného trestného činu, když průměr těchto odhadů činil 105. Konkrétně čtvrtina (25 %) se domnívala, že jich bylo méně než 10, více než pětina (21 %) to odhadla na něco mezi 10 a 49, další čtvrtina (25 %) pak na něco mezi 50 a 299 a podle necelé desetiny (9 %) to bylo dokonce nejméně 300 obyvatel ČR z tisíce.

O něco častěji se podle mínění veřejnosti stali občané České republiky účastníky dopravní nehody, která pro ně skončila trvalými zdravotními následky, nebo dokonce smrtí, když průměrný odhad počtu z tisíce obyvatel ČR činil 121 osob. V případě dopravních nehod s vážnými či tragickými následky se necelá čtvrtina (23 %) domnívala, že se přihodily méně než 10 lidem z tisíce, další necelá čtvrtina

³ Znění otázky: „Pokuste se nyní odhadnout, kolik lidí z tisíce obyvatel České republiky se za rok 2020: a) stalo obětí majetkového trestného činu (např. krádež, podvod), b) stalo obětí násilného trestného činu (např. ublížení na zdraví, pokus o vraždu), c) byl jejich majetek, zdraví nebo život postižen živelnou katastrofou (např. povodeň, požár), d) stalo účastníkem dopravní nehody, která pro ně skončila trvalými zdravotními následky nebo smrtí, e) bylo hospitalizováno s onemocněním COVID-19, f) bylo hospitalizováno s jiným onemocněním.“

⁴ Pro srovnání můžeme uvést, že v roce 2020 bylo v České republice v souvislosti s dopravními nehodami těžce zraněno 1807 osob a usmrceno bylo 460 osob (údaje pochází z webové stránky [portalridice](https://portalridice.cz)).

(23 %) věřila, že to bylo něco mezi 10 a 49 lidmi, srovnatelný podíl oslovených (21 %) to odhadl na něco mezi 50 a 299 osobami a podle 11 % to bylo více než 300 lidí.

Na pomyslném třetí pozici z hlediska toho, kolika lidem z tisíce obyvatel naší země se daná událost přihodila v roce 2020, umístilo postižení živelnou katastrofou, když průměrný odhad činil 142 osob. Konkrétně v případě postižení majetku či života živelnou katastrofou se necelá čtvrtina (23 %) dotázaných domnívala, že se to přihodilo méně než 10 lidem z tisíce, více než pětina (21 %) tipovala něco mezi 10 a 49 lidmi, stejný podíl (21 %) to odhadl na 50 až 299 a 14 % věřilo, že to bylo minimálně 300 z tisíce obyvatel ČR.

Odhady týkající se toho, kolik obyvatel naší země z tisíce se za rok 2020 stalo obětí majetkového trestného činu, bylo hospitalizováno s onemocněním COVID-19 a bylo hospitalizováno s jinou chorobou, byly navzájem velmi podobné, když v průměr v případě obětí majetkové trestné činnosti činil 158 osob z tisíce obyvatel ČR, v případě hospitalizace s onemocněním COVID-19 to bylo 157 z tisíce a v případě hospitalizace s jinou chorobou 161 lidí z tisíce.

Konkrétně 15 % dotázaných uvedlo, že obětí majetkového trestného činu se za rok 2020 stalo méně než 10 obyvatel ČR z tisíce, odhad, že to bylo mezi 10 a 49 lidmi, měla více než pětina dotázaných (22 %), čtvrtina (25 %) si myslela, že to bylo něco mezi 50 a 299 a necelá pětina (17 %) to odhadla na nejméně 300 lidí.

V případě hospitalizace s onemocněním COVID-19 se 16 % oslovených domnívalo, že hospitalizaci prodělalo v roce 2020 méně než 10 lidí z 1000 obyvatel ČR, podle necelé čtvrtiny (24 %) to bylo někde mezi 10 a 49 lidmi, další necelá čtvrtina (24 %) to odhadla na 50 až 299 osob a přibližně sedmina (14 %) se domnívala, že v souvislosti s touto nemocí bylo hospitalizováno nejméně 300 lidí z tisíce obyvatel ČR.

Co se týče hospitalizací s jiným onemocněním, než je COVID-19, tak tam se jen o málo více než desetina (12 %) oslovených domnívala, že potkala méně než 10 lidí z 1000 obyvatel naší země, necelá čtvrtina (22 %) to odhadovala na 10 až 49 osob, odhad mezi 50 a 299 lidmi uvedla více než čtvrtina oslovených (27 %) a asi šestina (15 %) se domnívala, že to bylo dokonce nejméně 300 lidí z tisíce.

Zajímavé je, že podrobnější analýza neodhalila statisticky signifikantní rozdíl v odhadovaných hodnotách z hlediska pohlaví, věku ani vzdělání.

7. Sklony k úzkostem

Ve výzkumu jsme se dále blíže podívali na určité psychologické charakteristiky dotázaných, když jsme zkoumali jejich sklon častěji prožívat úzkostné pocity a obavy. Tyto proměnné nám nesloužily jako diagnostické nástroje, ale mají nám pomoci interpretovat odpovědi respondentů na předešlé otázky týkající se hodnocení míry obav z některých jevů, pravděpodobnosti, že se jim něco takového může v příštích 5 letech přihodit, a odhadu, kolika lidem z tisíce obyvatel ČR se daná událost stala v roce 2020.

K posouzení sklonu k obavám a úzkostným pocitům jsme respondentům předložili sedm výroků popisujících určité pocity. Všechny dotázané jsme pak požádali, aby se u každého z nich zařadili podle toho, jak často ve svém běžném životě tyto pocity zažívají, a to na jedenáctibodové škále, kde bod 0 představoval pól „nikdy“ a bod 10 pak „neustále“.

Tabulka 6: Jak často v běžném životě zažívá respondent určité pocity (odpovědi respondentů v %, průměr)⁵

	nikdy					5	neustále					Průměr
	0	1	2	3	4		6	7	8	9	10	
Cítíte takový neklid, že těžko dokážete klidně sedět.	32	18	15	9	7	7	5	3	1	1	0	2,10
Cítíte strach, jako kdyby se mělo stát něco hrozného.	26	20	14	10	7	10	5	3	1	1	1	2,41
Máte potíže se uvolnit.	21	18	16	12	7	11	7	2	3	1	0	2,65
Nedokážete se přestat se obávat nebo dostat obavy pod kontrolu.	23	16	18	11	7	10	6	5	2	1	0	2,67
Cítíte nadměrné obavy kvůli různým věcem.	17	16	17	11	9	11	7	5	3	1	1	2,99
Cítíte nervozitu, úzkost nebo pocit, že jste na hraně.	19	14	16	12	9	10	7	6	3	2	1	3,06
Snadno se rozzlobíte nebo jste podrážděný.	15	15	16	15	11	10	8	4	4	0	1	3,12

Poznámka: Položky jsou seřazeny vzestupně podle průměru. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi "nevím".

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. 11. – 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak je patrné z tabulky 6, pocity zde uvedené zažívá většina českých občanů spíše ojediněle, nebo dokonce vůbec. Nejmenší podíl těch, kteří se s takovým pocitem nikdy nesetkají, jsme zaznamenali v případě toho, že se člověk snadno rozzlobí nebo je podrážděný, což se nikdy (bod 0 na škále) nepříhází 15 % českých občanů, 17 % nikdy nepocituje nadměrné obavy kvůli různým věcem a asi pětina nikdy necítí nervozitu, úzkost nebo pocit, že je na hraně (19 %) a nikdy nemá potíže se uvolnit (21 %). Co se týče dalších negativních prožitků, tak přibližně čtvrtina českých občanů nikdy nezažívá pocit, že se nedokáže přestat obávat nebo dostat obavy pod kontrolu (23 %) a nikdy necítí strach, že se stane něco hrozného (26 %), skoro třetina (32 %) pak nikdy nepocituje takový neklid, že nedokáže klidně sedět.

O celkových pocitech české veřejnosti také mnoho vypovídají průměrné hodnoty zjištěné na předložené jedenáctibodové škále, které se v průměru pohybují od 2,10 v případě neklidu, který znemožňuje člověku v klidu sedět až po 3,12 v případě situace, kdy je člověk podrážděný a snadno se rozzlobí. Obecně tak můžeme konstatovat, že u všech sledovaných položek se výrazná většina české

⁵ Znění otázky: „Jak často v běžném životě zažíváte následující pocity? a) Cítíte nervozitu, úzkost nebo pocit, že jste na hraně, b) nedokážete se přestat se obávat nebo dostat obavy pod kontrolu, c) cítíte nadměrné obavy kvůli různým věcem, d) máte potíže se uvolnit, e) cítíte takový neklid, že těžko dokážete klidně sedět, f) snadno se rozzlobíte nebo jste podrážděný, g) cítíte strach, jako kdyby se mělo stát něco hrozného.“ Odpovědi na škále od 0 „nikdy“ do 10 „neustále“.

veřejnosti přiklonila blíže k pólu 0, který znamenal, že takové pocity nikdy nezažívají, i když, jak již bylo uvedeno výše, přímo krajní bod vybralo u jednotlivých položek 15 až 32 % oslovených.

Co se týče podílu těch, kteří se zařadili blíže ke kraji škály znamenajícímu, že takové pocity zažívají neustále (body 6 až 10), tak ten se pohyboval od přibližně jedné desetiny u pocitu neklidu, který člověku znemožňuje klidně sedět (10 %) a strachu, jako by se mělo stát něco hrozného (11 %) přes přibližně jednu sedminu v případě potíží uvolnit se (13 %) a pocit, že se člověk nedokáže přestat obávat nebo dostat obavy pod kontrolu (14 %), až po necelou pětinu u pocitu nadměrných obav kvůli různým věcem (17 %), pocitu podrážděnosti a toho, že se člověk snadno rozzlobí (17 %) a nervozity a pocitu, že je člověk na hraně (19 %).

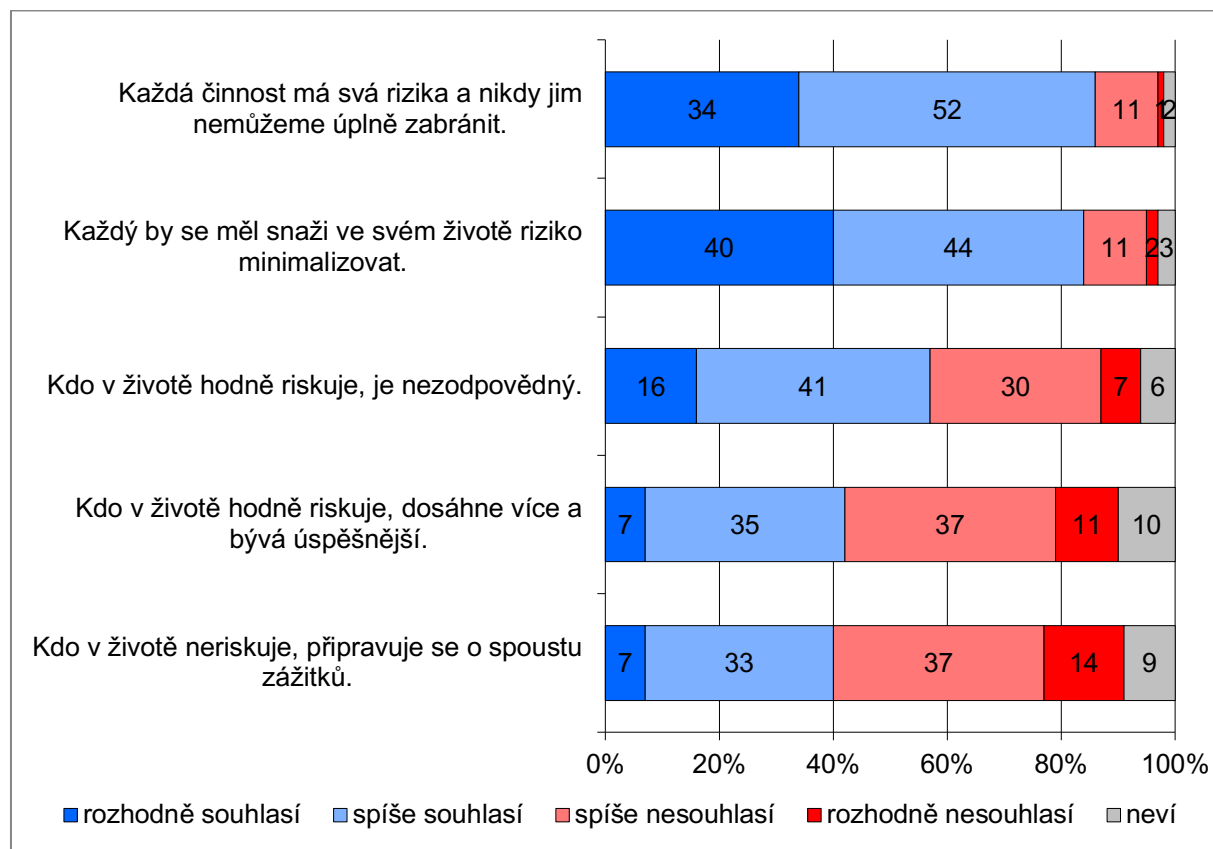
Jak již bylo uvedeno, otázka byla do výzkumu zařazena mimo jiné proto, aby nám pomohla interpretovat otázky analyzované dříve. Co se týče míry obav z různých negativních jevů, tak ta je skutečně s pocity úzkosti a obav silně provázána a všechny položky spolu vzájemně korelují. Podobné je to také v případě hodnocení pravděpodobnosti, že se člověku určitá událost v příštích 5 letech skutečně stane, když za pravděpodobnější to označovali lidé, kteří častěji ve svém každodenním životě zažívají pocity úzkosti a obav. Statisticky významná vazba se ale objevila rovněž v případě otázky, kdy respondenti odhadovali, kolika lidem z tisíce obyvatel ČR se daná věc za rok 2020 udála, když s rostoucí mírou obav a úzkostí v každodenním životě respondenta rostla i odhadovaná čísla.

Co se týče rozdílů podle základních sociodemografických charakteristik, tak většinu sledovaných obav a úzkostí zažívají častěji ženy, s výjimkou pocitu, že je člověk podrážděný a snadno se rozzlobí a toho, že člověk cítí velký neklid a nedokáže v klidu sedět, kde rozdíl mezi muži a ženami nebyl statisticky významný. S rostoucím stupněm dosaženého vzdělání míra úzkosti a obav mírně klesá a s přibývajícím věkem naopak roste.

8. Vnímání rizika v české společnosti

Ve výzkumu zaměřeném na percepci rizik v české společnosti jsme respondentům rovněž předložili pět různých výroků, které popisují, jak mohou respondenti riziko vnímat, a dotázaní s nimi vyjadřovali míru svého souhlasu či nesouhlasu na 4bodové škále od rozhodného souhlasu až po rozhodný nesouhlas. Výsledky zobrazuje graf 1.

Graf 1: Vnímání rizika (odpovědi respondentů v %)⁶

Pozn.: Položky seřazeny sestupně podle souhlasu (součet odpovědí „rozhodně souhlasí“ a „spíše souhlasí“).

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 13. 11. – 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Největší podíl souhlasících jsme zaznamenali v případě výroku, že „každá činnost má svá rizika a nikdy jim nemůžeme úplně zabránit“, se kterým souhlasilo téměř devět desetin oslovených (86 %), v tom 34 % souhlasilo rozhodně a 52 % spíše. Nesouhlas s předloženým výrokiem vyslovila o málo více než desetina oslovených (12 %), když 11 % nesouhlasilo spíše a 1 % rozhodně. Zbýlá 2 % respondentů zvolila variantu „nevím“. Srovnatelnou míru souhlasu při dokonce ještě vyšším podílu rozhodně souhlasících jsme zjistili v případě výroku, že „každý člověk by se měl snažit ve svém životě riziko minimalizovat“. S tímto výrokiem celkově souhlasilo 84 % respondentů, v tom 40 % rozhodně a 44 % spíše. Naopak nesouhlas vyslovila rovněž o málo více než desetina dotázaných, v tom 11 % spíše a 2 % rozhodně. Odpověď „nevím“ v případě tohoto výroku vybrala 3 % dotázaných.

Nadpoloviční podíl souhlasících jsme pak rovněž zaznamenali v případě výroku, že „kdo v životě hodně riskuje, je nezodpovědný“, se kterým svůj souhlas vyslovilo 57 % dotázaných, v tom 16 %

⁶ Znění otázky: „Nakolik souhlasíte, nebo nesouhlasíte s následujícími výroky: a) Každý člověk by se měl snažit ve svém životě riziko minimalizovat. b) Kdo v životě hodně riskuje, dosáhne více a bývá úspěšnější. c) Každá činnost má svá rizika a nikdy jim nemůžeme úplně zabránit. d) Kdo v životě hodně riskuje, je nezodpovědný. e) Kdo v životě hodně riskuje, je nezodpovědný.“ Možnosti odpovědí: rozhodně souhlasí, spíše souhlasí, spíše nesouhlasí, rozhodně nesouhlasí.

rozhodně a 41 % spíše. Nesouhlas s výrokem vyjádřily necelé dvě pětiny oslovených (37 %), když 30 % nesouhlasilo spíše a 7 % rozhodně, zbylých 6 % pak zvolilo variantu „nevím“.

V případě dalších výroků, které spíše popisovaly riziko jako něco pozitivního, co do života člověka přináší určité benefity, mírně převažoval nesouhlas nad souhlasem. S tvrzením „kdo v životě hodně riskuje, dosáhne více a bývá úspěšnější“ svůj souhlas vyslovily více než dvě pětiny respondentů (42 %, z toho 7 % rozhodně a 35 % spíše) a nesouhlas téměř polovina (48 %, z toho 37 % spíše a 11 % rozhodně). Velmi podobně pak dopadl i výrok „kdo v životě neriskuje, připravuje se o spoustu zážitků“, se kterým souhlasily dvě pětiny veřejnosti (40 %, z toho 7 % rozhodně a 33 % spíše) a nesouhlasila více než polovina (51 %, z toho 37 % spíše a 14 % rozhodně).

Přesto, že obecně můžeme konstatovat, že české společnosti je spíše bližší minimalizace rizika, k vyhledávání rizika se staví kriticky a jeho benefity nedokáže příliš ocenit, existovaly mezi jednotlivými skupinami obyvatel určité rozdíly. Často bývají za ty, kteří riziko více vyhledávají a oceňují považování muži, to ale náš výzkum nepotvrdil, když rozdíly mezi muži a ženami nebyly statisticky významné. Naopak se potvrdily rozdíly z hlediska věku, když s klesajícím věkem roste podíl těch, kteří jsou v riziku ochotni spatřovat určité výhody a obecně je pro ně riziko přijatelnější. Například s výrokem „kdo v životě hodně riskuje, dosáhne více a bývá úspěšnější“, tak souhlasilo 57 % mladých lidí ve věku 15 až 19 let ale jen 32 % dotázaných starších 60 let. Podobně s tím, že „by měl každý ve svém životě riziko minimalizovat“, vyjádřilo souhlas 62 % lidí ve věku 15 až 19 let, ale 86 % oslovených starších 60 let. Z hlediska vzdělání se postoje k riziku statisticky významně nelišily.

9. Závěr

Výzkum celkově ukázal, že riziko je v české společnosti vnímáno spíše negativně a lidí, kteří v něm spatřují přínosy v podobě šance více dosáhnout či zažít, jsou v menšině. Zároveň se však toto vnímání s věkem proměňuje, když akceptace rizika s rostoucím věkem klesá, a naopak se častěji objevují sklony k úzkostem a nadměrným obavám. Pocity úzkosti a nadměrných obav nejsou naopak v české společnosti nijak ojedinělé a jen menšina občanů se s nimi nepotýká vůbec nikdy, naopak většinu alespoň ojediněle sužují.

Obavy z různých negativních jevů, které by se mohly člověku přihodit, jsou úzce provázány s odhadem jejich pravděpodobnosti, když obecně je možné konstatovat, že čím větší obavy z daného jevu máme, tím také považujeme za pravděpodobnější, že by se nám taková událost mohla přihodit. Současně také platí, že lidé, kteří mají obecně větší sklony k úzkostem a přehnaným obavám ve svém každodenním životě, také častěji považují za pravděpodobné, že se jim něco špatného přihodí.

Odhad frekvence vybraných negativních jevů je pro české občany obecně velmi obtížný a poměrně velká část ho přímo odmítá a přiznává, že neví. Poskytnuté odhady jsou pak v průměru značně nadhodnocené, přičemž se ve svých odhadech výrazně neliší muži a ženy, lidé různého věku a ani vzdělání. Roli zde naopak sehrává sklon k úzkostem a nadměrným obavám, když ti, kteří tyto pocity zažívají častěji, rovněž udávají vyšší odhady počtu lidí, kterým se přihodily některé vybrané negativní události.

Příloha 1: Technická zpráva

TECHNICKÉ PARAMETRY VÝZKUMU

Název výzkumu:	„Percepce rizik v české společnosti“
Zadavatel:	Strategie AV21, Odolná společnost
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Termín terénního šetření:	13. listopadu – 27. prosince 2021
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvótní znaky:	Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Vážení dat:	Vzdělání X NUTS 2, věk X NUTS 2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Velikost výběru:	1200
Počet dotázaných:	874
Počet tazatelů:	105
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování PAPI (77 %) a CAPI (23 %)
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Počet proměnných:	30

STRUKTURA VÝBĚROVÉHO SOUBORU (VÁŽENÁ DATA)

	Rozložení obyvatelstva ČR		Výběrový soubor	
	rel.	abs.	abs.	rel.
CELÝ SOUBOR	100,0	863	863	100,0
POHLAVÍ				
Muži	48,8	429	429	49,1%
Ženy	51,2	445	445	50,9%
VĚK				
15 – 19 let	5,2	43	43	5,0%
20 – 29 let	13,5	116	116	13,5%
30 – 44 let	27,7	237	237	27,6%
45 – 59 let	23,0	199	199	23,1%
60 a více let	30,6	265	265	30,8%
VZDĚLÁNÍ				
Základní	13,8	122	122	14,0%
Střední bez maturity	33,9	282	282	32,4%
Střední s maturitou	33,7	296	296	34,0%
Vysokoškolské	18,6	171	171	19,6%
VELIKOST MÍSTA BYDLIŠTĚ				
do 799 obyvatel	13,6	120	120	13,7%
800 – 1999 obyvatel	13,1	118	118	13,5%
2000 – 4999 obyvatel	12,1	103	103	11,8%
5000 – 14999 obyvatel	14,0	124	124	14,2%
15000 – 29999 obyvatel	10,1	89	89	10,2%
30000 – 79999 obyvatel	11,5	94	94	10,8%
80000 – 999999 obyvatel	13,4	114	114	13,0%
1000000 a více obyvatel	12,2	112	112	12,8%
KRAJE				
Praha	12,2	112	112	12,8%
Středočeský	12,5	112	112	12,8%
Jihočeský	6,0	57	57	6,5%
Plzeňský	5,5	49	49	5,6%
Karlovarský	2,8	24	24	2,7%
Ústecký	7,7	69	69	7,9%
Liberecký	4,1	34	34	3,9%
Královehradecký	5,2	46	46	5,3%
Pardubický	4,9	45	45	5,1%
Vysočina	4,8	44	44	5,0%
Jihomoravský	11,2	102	102	11,7%
Olomoucký	6,0	29	29	3,3%
Zlínský	5,6	50	50	5,7%
Moravskoslezský	11,5	102	102	11,7%

Pozn.: Možný rozdíl mezi celkovým počtem dotázaných a součtem dotazníků v jednotlivých kvótních znacích je způsoben nezodpovězením otázky.

STRUKTURA VÝBĚROVÉHO SOUBORU (NEVÁŽENÁ DATA)

	Rozložení obyvatelstva ČR		Výběrový soubor	
	rel.	abs.	rel.	
CELÝ SOUBOR	100,0	874	100,0	
POHLAVÍ				
Muži	48,8	418	47,8%	
Ženy	51,2	456	52,2%	
VĚK				
15 – 19 let	5,2	51	5,9%	
20 – 29 let	13,5	109	12,6%	
30 – 44 let	27,7	241	27,9%	
45 – 59 let	23,0	205	23,7%	
60 a více let	30,6	258	29,9%	
VZDĚLÁNÍ				
Základní	13,8	114	13,1%	
Střední bez maturity	33,9	284	32,6%	
Střední s maturitou	33,7	295	33,8%	
Vysokoškolské	18,6	179	20,5%	
VELIKOST MÍSTA BYDLIŠTĚ				
do 799 obyvatel	13,6	86	9,8%	
800 – 1999 obyvatel	13,1	100	11,4%	
2000 – 4999 obyvatel	12,1	84	9,6%	
5000 – 14999 obyvatel	14,0	98	11,2%	
15000 – 29999 obyvatel	10,1	134	15,3%	
30000 – 79999 obyvatel	11,5	166	19,0%	
80000 – 999999 obyvatel	13,4	117	13,4%	
1000000 a více obyvatel	12,2	89	10,2%	
KRAJE				
Praha	12,2	89	10,2%	
Středočeský	12,5	93	10,6%	
Jihočeský	6,0	114	13,0%	
Plzeňský	5,5	24	2,7%	
Karlovarský	2,8	14	1,6%	
Ústecký	7,7	89	10,2%	
Liberecký	4,1	12	1,4%	
Královehradecký	5,2	31	3,5%	
Pardubický	4,9	48	5,5%	
Vysočina	4,8	87	10,0%	
Jihomoravský	11,2	90	10,3%	
Olomoucký	6,0	11	1,3%	
Zlínský	5,6	60	6,9%	
Moravskoslezský	11,5	112	12,8%	

Pozn.: Možný rozdíl mezi celkovým počtem dotázaných a součtem dotazníků v jednotlivých kvótních znacích je způsoben nezodpovězením otázky.

Příloha 2: Dotazník

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v.v.i.
 Jiřská 1
 110 00 Praha 1

NAŠE SPOLEČNOST **LISTOPAD/PROSINEC**

KÓDÉR: SUPERKONTROLOR: POŘIZOVAČ:

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU OS.1

OS.1 „Do jaké míry, pokud vůbec, se v současnosti obáváte následujících věcí:

VŮBEC SE NEOBÁVÁ											VELMI SE OBÁVÁM	NEVÍ									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		99								
a) že se stanete obětí majetkového trestného činu (např. krádež, podvod),									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
b) že se stanete obětí násilného trestného činu (např. ublížení na zdraví, pokus o vraždu),									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
c) že bude Váš majetek, zdraví nebo život postižen živelnou katastrofou (např. povodeň, požár),									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
d) že se stanete účastníkem dopravní nehody, která pro Vás skončí trvalými zdravotními následky nebo smrtí,									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
e) že budete hospitalizován s onemocněním COVID-19,									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
f) že budete hospitalizován s jiným onemocněním.“									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU OS.2

OS.2 „A jak pravděpodobné je podle Vás, že se v příštích 5 letech:

VŮBEC TO NENÍ PRAVDĚPODOBNÉ								JE TO VELMI PRAVDĚPODOBNÉ			NEVÍ										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	99								
a) stanete obětí majetkového trestného činu (např. krádež, podvod)									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
b) stanete obětí násilného trestného činu (např. ublížení na zdraví, pokus o vraždu),									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
c) bude Váš majetek, zdraví nebo život postižen živelnou katastrofou (např. povodeň, požár),									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
d) stanete účastníkem dopravní nehody, která pro Vás skončí trvalými zdravotními následky nebo smrtí,									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
e) budete hospitalizován s onemocněním COVID-19,									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	
f) budete hospitalizován s jiným onemocněním.“									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

OS.6 „Pokuste se nyní odhadnout, kolik lidí z tisíce obyvatel České republiky se za rok 2020:

MÉNĚ NEŽ 1 Z 1000 = 9998

NEVÍ=9999

ODHADOVANÝ POČET Z 1000 OBYVATEL ČR (1 až 1000):

a) stalo obětí majetkového trestného činu (např. krádež, podvod):	
b) stalo obětí násilného trestného činu (např. ublížení na zdraví, pokus o vraždu):	
c) byl jejich majetek, zdraví nebo život postižen živelnou katastrofou (např. povodeň, požár):	
d) stalo účastníkem dopravní nehody, která pro ně skončila trvalými zdravotními následky nebo smrtí:	
e) bylo hospitalizováno s onemocněním COVID-19:	
f) bylo hospitalizován s jiným onemocněním:“	

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU OS.3**OS.3 „Jak často v běžném životě zažíváte následující pocity?“**

NIKDY											NEUSTÁLE		NEVÍ
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	99
a) Cítíte nervozitu, úzkost nebo pocit, že jste na hraně,	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	99
b) nedokážete se přestat se obávat nebo dostat obavy pod kontrolu,	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	99
c) cítíte nadměrné obavy kvůli různým věcem,	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	99
d) máte potíže se uvolnit,	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	99
e) cítíte takový neklid, že těžko dokážete klidně sedět,	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	99
f) snadno se rozzlobíte nebo jste podrážděný,	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	99
g) cítíte strach, jako kdyby se mělo stát něco hrozného.“	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	99

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU OS.4**OS.4 „Nakolik souhlasíte, nebo nesouhlasíte s následujícími výroky:“**

ROZHODNĚ SOUHLASÍ	SPÍŠE SOUHLASÍ	SPÍŠE NESOUHLASÍ	ROZHODNĚ NESOUHLASÍ	NEVÍ
1	2	3	4	9
a) Každý člověk by se měl snažit ve svém životě riziko minimalizovat.				1 2 3 4 9
b) Kdo v životě hodně riskuje, dosáhne více a bývá úspěšnější.				1 2 3 4 9
c) Každá činnost má svá rizika a nikdy jim nemůžeme úplně zabránit.				1 2 3 4 9
d) Kdo v životě hodně riskuje, je nezodpovědný.				1 2 3 4 9
e) Kdo v životě neriskuje, připravuje se o spoustu zážitků.“				1 2 3 4 9